

CO JEDZONO W PRADZIEJACH I ŚREDNIOWIECZU?

Magdalena Felis

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

DIETA W DAWNYCH CZASACH

Dieta ludzi żyjących w pradziejach i średniowieczu w Wielkopolsce znacznie różniła się od naszej.

Fot. M. Felis

Żarno neolityczne

Wystawa „Pradzieje Wielkopolski”, Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Fot. M. Felis

Łowca paleolityczny

Fot. M. Felis

Żarno z okresu wpływów rzymskich

NAJDAWNIEJSZE DZIEJE

W paleolicie podstawą wyżywienia były zebrane rośliny, owoce, orzechy oraz mięso dużych ssaków, takich jak renifer czy mamut.

Mamut

https://pl.wikipedia.org/wiki/Mamut_w%C5%82ochaty#/media/Plik:Mammuthus_by_J._Smit.jpg

© Bogdan Walkiewicz

Źródło zdjęcia: Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Motyka z poroża renifera z Murowanej Gośliny, pow. Poznań (ok. 9300 r. p.n.e.) mogła służyć do wykopywania roślin korzeniowych

PIERWSI ROLNICY

Z upływem czasu a także nabywaniem przez ludzi wiedzy i umiejętności, zmieniała się i dieta.

W neolicie zaczęto uprawiać zboża oraz hodować zwierzęta, takie jak owca, koza, świnia i krowa.

Dieta wzbogaciła się w mleko i produkty mleczne.

© Bogdan Walkiewicz

Źródło: Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

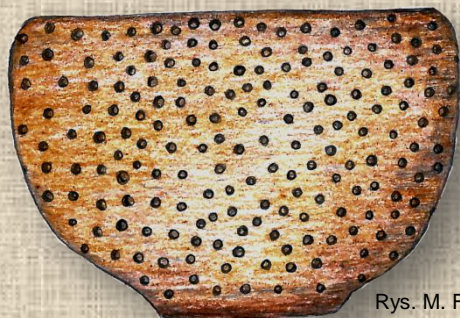
Wołki z Bytynia, pow. Szamotuły
wczesna epoka brązu

Taki model życia dominuje
i w późniejszych epokach
(brązu i żelaza) z wczesnym
średniowieczem włącznie.

NACZYNIA GLINIANE

Do przechowywania pożywienia oraz przyrządzania posiłków ludzie wykorzystywali naczynia gliniane. Z ciekawszych znalezisk spotkać można pochodzące z neolitu naczynia sitowate – być może służyły do wyrobu sera.

Rys. M. Felis

Naczynie sitowate

© Bogdan Walkiewicz

Źródło: Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

© Bogdan Walkiewicz

Źródło: Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Formy naczyń neolitycznych

SKĄD CZERPIEMY INFORMACJE O DZIECI LUDZI?

Informacje o tym co jedli ludzie w dawnych czasach czerpiemy ze znalezionych artefaktów. Najlepiej zachowują się narzędzia krzemienne i kamienne oraz gliniane naczynia. Z czasów średniowiecznych pochodzą np. żelazne haczyki i elementy sieci do połowu ryb, czy kamienne żarna do mielenia ziarna na mąkę.

Źródło: Muzeum Archeologiczne w Poznaniu
Kościany harpun z zadziorami.
Biskupin, pow. Żnin, wystawa:
Pradzieje Wielkopolski

Średniowieczne żarno

Średniowieczne haczyki na ryby

Wystawa „Tu powstała Polska”, Muzeum
Archeologiczne w Poznaniu

SZCZĄTKI ORGANICZNE

W wyjątkowych przypadkach zachowują się szczątki organiczne (kości, ości, ziarna, odciski roślin). Z ludzkich kości również można wyczytać wiele informacji np. czy człowiek był dobrze odżywiony, czy jadł twarde czy miękkie produkty (starcie zębów).

Fot. M. Felis

Rybie łuski, wczesne średniowiecze

Wystawa „Tu powstała Polska”, Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

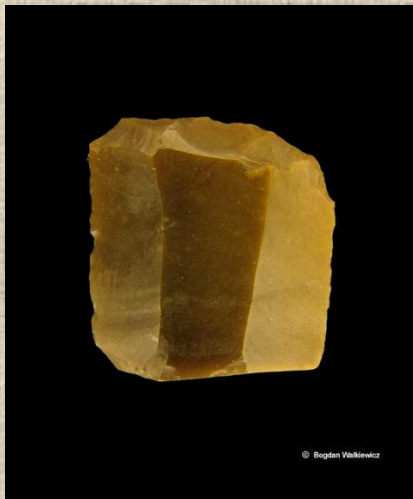
Fot. M. Felis

Naczynie z ziarnami, wczesne średniowiecze

ŚLADY UŻYTKOWANIA NARZĘDZI

Pozostawione na różnych narzędziach ślady użytkowania bada traseologia i stąd możemy dowiedzieć się, do czego przedmioty mogły być użyte (np. cięcie kości czy garbowanie skóry).

Narzędzia krzemienne

Źródło: Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Wykorzystanie narzędzi krzemiennych.
Wystawa „Pradzieje Wielkopolski”,
Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

